

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 65 (3227) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Örök emberi értékeket védelmeznek a német és szövetséges katonák

Hitler hatalmas beszédet mondott a hősök ünnepén

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A Führer jelenlétében a német nép a berlini Zeughausban ünnepelte meg a hősök napját. Az ünnepélyen részt vett 300 sebesült katonája, a párt vezetősége és a birodalmi kormány. A Führer az ünnepélyen hosszabb beszédet mondott.

Hála a keleti harctéren küzdő katonáink áldozatkészségének és hősiességének — mondotta többi között — sikerült azt a válságot, amelybe a német hadsereg került leküzdeni. Az arcvonalat megszilárdítottuk és megtettük azokat a lépéseket, amelyek a következő hónapokban ismét biztosítják a sikert a végső győzelemhez. A mögöttünk lévő tél eloszlatotta a legkisebb kétséget is a küzdelem súlyossága felől. A kelet steppéi megegyezzer Európa ellen hengerelték milliói tömegeiket. A későbbi történelemírás feladata lesz annak ismertetése, milyen nagy volt ezen a téren a veszélye annak, hogy lerohanja a világot a bolsevizmus. Ha ezt a veszélyt most megtörtük és azzal elhárítottuk Európáról, elévülhetetlen érdeme az azoknak, akikről ma megemlékezünk. Ha csak egy pillantást vetünk azokra a roppant

előkészületekre, amelyeket a bolsevista haderő a világ megsemmisítésére végzett, borzalommal ismerhetjük fel a veszély súlyosságát. Németországgal és Európával szemben fennállott volna, ha a nemzeti szocialista mozgalom nem vette volna kezébe a hatalmat és nem kezdte volna meg a német véderő ujjaépítését, mert a weimari Németországot Ázsia ez a rohama úgy elsöpörte volna, mint vihar a pelyvát.

Mindenki világosan felismerte, hogy az a vizsoly amelybe Európa az első világháború után került, lassanként olyan küzdelem jelét öltötte, hogy azt csak a legnagyobb történelmi eseményekhez lehet hasonlítani. Az örök zsidóság könyörtelen háborút kényszerített ránk, amelyet ha nem tudunk feltartóztatni az európai határok előtt, ezt a földrészt romhalmazzá változtatja. A német és szövetséges katonák azokat az örök emberi dolgokat védelmezik, amelyekből minden érték származik, amelyek nemcsak Európában és Amerikában, hanem messze túlmenően az emberi kultúrának mai kifejezését adják meg.

szabb lesz majd a béke, amelyre különösen földrésznünknek van szüksége. Többé nem lesz sem zsidó bolsevizmus, sem zsidó kapitalizmus és

Churchill nem hiszi, hogy hamarosan vége lesz a háborúnak

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Churchill angol miniszterelnök vasárnap este az angol rádióban beszédet mondott. Nem osztja azok derültségét, akik azt hiszik, hogy a háborúnak hamarosan vége lesz. Nem akar azonban a háború lefolyásáról beszélni, hanem a háború utáni es belsei kérdésekről kíván szólni, mint-hogy szükség van arra, hogy felkészüljenek még pedig most már a háború utáni helyzetre. Hangzott az a reményét, hogy mostani fejtegetésével sikerül leegyszerűsíteni, illetve legyengíteni a politikai nézeteltéréseket, mindenekelőtt tartózkodni kell attól, hogy a kormányt megkötni

a nemzetközi érdekek szolgálásával igazi népközösségre törekszünk. Ily módon az az 542.000 férfi, akiket eddig a világháború hatottakban tölünk követelt, nem hiába esett el, hanem valamennyien örökre közöttünk fognak élni, mint egy szebb kor hősei.

A Führer, beszéde után, kíséretével megtekintette a keleti arcvonalról származó jelvényekből és képek-ből összeállított kiállítást, majd megkoszoruzta a hősök emlékművét.

próbálják bármilyen feltételekhez, amelyeket senki sem látat előre. Ezért elhatározta, hogy nem tesz semmiféle ígéretet. A továbbiakban kijelentette, hogy felfogása szerint talán a jövő évben, vagy esetleg csak a rákövetkező évben Németországot megverik és Anglia nyomban Japán ellen fordul. A európai győzelem után európai tanácsot kell alakítani a népszövetség mintájára és egyúttal felsőbb törvényszéket is, amelynek döntéseit egy rendőri csapat hajtana végre. Nagybritannia belsei helyzetéről szólva, hogy a háború utáni időre négy éves tervet fog javasolni.

Német ítélet Churchill beszédjéről

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda diplomáciai tudósítója szerint Churchill beszédét úgy fogják fel, hogy az megerősíti a Führer vasárnapi következő megállapításait: Ellen-ségeink hadicéljait számos közleményből, beszédből és nyílt követelésből ismerjük. Ezekkel szemben az az Atlanti Charta éppen annyit nyomat, mint Wilson 14 pontja a később bekövetkezett wersaillesi diktátum realitásával szemben. Ahogyan Churchill 1936-ban, amint még nem volt Nagybritannia felelős vezetője, azzal a kijelentésével, hogy Németországot ismét meg kellene semmisíteni, a jövő alakulásának útját mutatta meg, ugyanúgy ezekben a demokráciákban a mostani békekövetelések elemei már most előrevetik annak a háború után Európának az állapotát, amelynek megvalósítására törekednek.

Német ítélet szerint Churchill vasárnapi kijelentését tehát azzal lehet jellemezni, hogy semmit sem fejtett el és semmit sem tanult. Erre a Führer már előre megadta a választ azzal a megállapításával, hogy a jövőendő időnek a lényegét nem azok az elemek határozzák majd meg, akik a múlt béke értékét nem

ismerték fel és szellemi elvakultságukban háborúra uszítottak, amivel saját népük pusztulására utaltak, hanem kizáróan azok az államférfiak, akik már a háború előtt népek számára, bár ezek szerény földi gazdagsággal rendelkeztek, mégis a társadalmi és kulturális teljesítménynek magas fokát tudták elérni.

United Press: Litvinov és Eden között állítólag teljes egyetértés jött létre a lengyel-szovjet viszály kérdésében

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az United Press Washingtonból jelenti, a politikai körök érdeklődésének középpontjában a lengyel-szovjet határviszály áll. Sokat beszélnek arról, hogy Litvinov és Roosevelt, valamint Eden között teljes egyetértés jött létre ebben a kérdésben. Általában úgy tudják, lehetséges, hogy Litvinov a határmegvonás ügyében a szovjet kívánságának megfelelően egészen határozott követelésekkel fog fellépni.

„Egy napon összeomlanak azok a népek, amelyek a zsidóság kezébe adják magukat”

A barbár keletről fenyegető veszélyen kívül tanui vagyunk a nyugati sátn romboló dihének. Ellen-ségeink háborus céljait sok beszédből, közleményből nyíltan ismerjük. Hiába való az Atlantic Charta szövege ezekkel szemben épügy, mint Wilson 14 pontja hiába való volt. A háborus uszító Churchill 1936-ban, amikor még nem volt miniszterelnök, kijelentette, hogy Németországot el kell pusztítani. A demokráta hatalmak már most előrevetítik annak az Európának képét, amelynek megvalósítására törekszenek. Teljesen egyre megy ebből a szempontból akár az angol, amerikai lapok, akár a népszónokok és politikusok kijelentéseit vesszük, amelyek követelik a birodalom elpusztítását, ifjaink megterméketlenítését, mint legfontosabb háborus célt, akár pedig a bolsevista szovjet gyakorlatban való egész népeknek rövid uton való lemeszárítását, végső hajtója annak az átkozott fajnak örök gyűlölete, amely évezredek óta, mint Isten való-

ságos ostroma gyötri a népeket. Ismétlem egykori jóslatomat, hogy a háború végén nem Németország és szövetségesei lesznek a bolsevizmus államai, hanem azok a népek, amelyek egyre inkább a zsidóság kezébe adják magukat és egy napon összeomlanak. Nem a nemzeti szocializmus és a fasizmus lesz, amelyből szilánkyi sem marad, hanem egy régi világbirodalom, amely ronggyá szakad.

Hősökre emlékezni mindenkor annak van joga, akinek nem kell előtérük szegyenkezni. Ennek az esztendőnek tele nemcsak hogy nem indította deffetizmusra a német népet, hanem erejének még nagyobb mozgósítására bírta. A haditermelés állandóan növekszik, a harcosok millió számban özönlének az arcvonalra, idebaza pedig az öreg évfolyamok és a fiatal gyerekek veszik át az elhárító fegyverek kezelését. Az asszonyok és leányok százezrei támogatják őket. Így alakul át a német véderő harcra kész nézetté. Minél döntöbben történik ez a mérközés, annál hossz-

Charkov és Bjelgorod területén széles arcvonalon elérték a németek a Donec felső folyását

Összeomlottak a Vjazma, Ladoga-tó és az Ilmen-tó környékén indított bolsevista támadások. Jelentős területnyerésért értek el a németek Kurszktól nyugatra. Ismét megszállta az ellenség Gafsa-t

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnoksága közli:

Mialatt Charkov és Bjelgorod területén csapataink széles arcvonalon elérték a felső Donmedencét, sikerült messze északon Zsevszk térségében az utolsó még nyitva maradt részt betömni és az oreli szakasszal az összeköttetést helyreállítani. Az egész keleti arcvonalon csak Vjazmatól délnyugatra, az Ilmen-tótól északra és a Ladoga-tótól délre támadott az ellenség, de támadásai összeomlottak. Március 11. és 20. között a német haderő a keleti arcvonalon 961 szovjet páncélosot pusztított el, vagy zsákmanózt.

Középtunizban nagyobb ellenséges erők támadását hiúsítottuk meg. Biztosító erőink által megszállt Gafsa községet néhány nappal ezelőtt tervszerűen kiürítettük. A Földközi-tengeren szombaton 16 ellenséges gépet lelőttünk. Három saját gépünk elveszett.

Berlin. (Interinf.) A német előnyomulás a keleti arcvonal déli részében szombaton feltartóztathatatlannul tovább halad, noha az utakat az olvas sok esetben sártengerré változtatta. Jelentős területnyerésért értünk el Kurszktól nyugatra. A bolsevisták sehol sem voltak képesek jelentős ellenállást kifejteni a német hadmozdulatokkal szemben, sőt egyre inkább kézzelfogható jelei mutatkoznak annak, hogy más arcvonalokról, különösen a miusi arcvonalról és a Donec középső folyásáról vontak el kötelekeket, amelyek nagyon hamar elhasználódnak és a bolsevisták nem képesek hármít kezdeni. Az oreli arcvonal északnyugati szakaszán négy szovjet lövész hadosztály megsemmisült. Szpasz Demenszkoje vidékén a friss bolsevista kötelekek folytatják az áttörési kísérleteket, anélkül, hogy eredményt értek volna el. Német gránátosok többször elkeresztelt közelharcban újabb nagy elhárító eredményt értek el. A 29. szovjet páncélos elpusztulása annyit jelent, hogy a szombaton harcbevett páncélos dandárt teljesen megsemmisítették. Sztarajarsza arcvonalán a szovjet csapatok az előző napi súlyos veszteségek következtében nem folytatták támadásaikat. Az Ilmen-tótól északra a szovjet Novgorod közelében folytatta kísérleteit nyugati irányban. A bolsevisták a harmadik támadó arcvonalon Leningrád mellett is súlyos veszteségeket szenvedtek.

Visszaverték a tengelycsapatok a tuniszi arcvonal déli részén indított ellenséges támadásokat

Berlin. (Interinf.) Az Észak-tunizban harcoló német és olasz erőcsoporthoz, amely már néhány nap óta igen eredményesen támad, részben heves harcok közepette tovább nyomult előre nyugati és délnyugati irányban. Jelentősen megnövekedtek a hadizsákmány és foglyok száma. Több mint

kétezer különböző fegyvernemhez tartozó angol katona esett fogságba Róma. (MTI.) A Stefani jelenti. Az olasz főhadiszállás 1030. közleménye: A tuniszi arcvonal déli szakaszán lévő állásaink ellen az utóbbi napokban indított ellenséges támadásokat visszavertük. A februári hadműveletek során elfoglalt Gafsa községet az ellenséges osztagok ismét megszállták. A légierő útegei 3. a német vadászok 11 és az olasz vadászok 1 ellenséges gépet lelőttek. Két saját gépünk nem tért vissza. Egy olasz bombavető kötelék Bone kikötőjét támadta és elsüllyesztett három közepes tonnatartalmu gőzöst. Ellenséges gépek támadást kíséreltek meg a Földközi-tengeren egyik hajókaravánunk ellen. Egy ellenséges gépet lelőttünk. Egy né-

Vasárnap korán reggel kezdődött Montgomery támadása

Berlinből jelenti: (B. T.) Churchill vasárnap esti rádióbeszéde végén bejelentette, hogy most kapott üzenetet Montgomerytól, aki jelentette neki, hogy a 8-ik brit hadsereg megkezdte támadását, kielégítő eredménnyel.

Zürichi jelentés szerint Montgomery hadművelete vasárnap korán reggel kezdődött a Mareth-vonalnál, de a támadást Rommel és csapatai teljesen felkészülten várták. A tuniszi harcok nemcsak a déli szakaszon oltottak nagyobb arányokat, hanem az északi és középső szakaszon is. Északon Arnim csapatai Tamera elfoglalása után tovább nyomulnak délnyugat felé és a tűzérés már lövi az angolezások északi állásait és szállásait. Tabarcából a tartomány belsőjébe vezető műutat is lövi a német tűzérés.

A középső szakaszon amerikai és francia kötelekek egyrészt Gafsa, más-

met tengeralttjáró Derna magasságában elsüllyesztett két egyenként négyezer tonnás gőzöst. A vasárnapra virradó éjjel ellenséges repülőkbombákat dobtak le Nápoly és Ragusa környékére. Három gépet lelőttünk

Továbbra is rossz a britek helyzete Burmában

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, a burmai arcvonalon a helyzet a brit csapatok számára továbbra is rossz. A brit hírszolgálat szerint annak, hogy a siker ezen a területen elmaradt, egyik oka a hajóterhiány, ami különösen jelentős, mert a szövetségesek sikerei ezen a területen főként a szállítástól függenek.

részt El Guettar felől nyugatra támadnak. Az amerikai oszlop elővédei megszállták a németek által tervszerűen kiürített Senad várost és Maknassy felé vonulnak.

Berlinből jelenti: (B. T.) Egész Tunizban igen rossz az időjárás, esik az eső, fúj a szél és igen hideg van. A hadműveletek amiatt akadózhatnak. A szövetségesek főhadiszállása jelenti, hogy Gafsa vidékén, ahol különösen nagy volt az eső, új állásokat rendeznek be. Állandóan újabb csapatokat és hadianyagokat szállítanak, de a nehézség az utak járhatatlansága miatt. Gafsa megszállásáról közlik, hogy az amerikaiak francia segítséggel hajtották végre ezt a hadműveletet, amit egyébként az egész északafrikai egész hadvezetőség Eisenhower el az élen az első állásokból figyelt.

Amerikai lap a németek Donec menti sikereiről

Stockholmból jelenti: (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A New York Timesnek a Keleti harctárra küldött tudósítója nyíltan elismeri a németeknek a Donec mentén dúló csatában elért sikereit. A német páncélosok a szovjet csapatok elkeseredett ellenállásával szemben több helyen áttörték a szovjet vonalakat és az ellenséget visszavonulásra kényszerítették — írja az amerikai újságíró — majd így folytatja: Valóban mély benyomást keltő látvány a német támadó erő állandó fokozódása, amely pillanatnyi nyugtot sem hagy a szovjet csapatoknak. A szovjet Charkovtól délnyugatra is nagy visszavonulást rendez. E kudarcok igen veszélyes hatással lehetnek a hadseregére, amelyben a hírverés napok óta szította saját legyőzhetetlenségének és Németország elyengülésének meggyőződését.

A tudósító a csataterén tett látogatása alapján hozzáfűzi, hogy a szovjet veszteségek nagyon tekintélyesek és a szárazföldi csapatokat határozottan támogató német légierő főlénye kétségkívül Moezkvát igen fájdalmasan érintik

ezek a fejlemények — fejezi be az amerikai újságíró.

Helsinki-ből jelenti: (B. T.) Az utóbbi napokban igen élénk tevékenységet fejt ki a szovjet légihaderő Tallin és Helsinki ellen. A legutóbbi éjszaka körülbelül 30 gép jelent meg holdvilágos éjszakában a finn főváros fölött. Rövid szünetekkel egész éjszaka döngtek a légvédelmi ágyuk. Ennek ellenére néhány bombát sikerült a város területén és környékén ledobni. Két halálos és 23 sebesült áldozat van. Néhány helyen tűzvész keletkezett.

Aláírták a megállandást Nanking és Tokió között

Buenos-Airesből jelenti: (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Roosevelt hír szerint ismét megtegedett és így a közeli napokra kitűzött tárgyalásokat el kellett halasztani.

Tokióból jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: Hivatalos közlemény szerint hétfőn Nankingban aláírták Japán és a nemzeti Kína között létrejött megál-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Lidércfény.
BELVÁROSI: Négy testőr.
KORONA: Az utolsó Wercokay.
CASINO: Szűts Mera házassága.

lapodást, amelynek alapján Japán március 30-án lemond a pekingi követségi negyedben élvezett különleges jogairól.

Sikeresen haladnak a német-horvát tisztogató hadműveletek Horvátországban

Zágrábból jelenti: (MTI.) Hivatalos jelentés szerint horvát és német csapatok tisztogató hadműveletük során, maguk előtt hajtva a partizánok maradványait, tovább nyomulnak előre a boszniai, likai és nyugathorvátországi hegyiségekben a tengerpart felé. Az itt elterülő széles fennsíkron súlyos harcokat vívtak a felszabadítócsapatok és több ezer főből álló partizánalakulatot morzszoltak fel. E harcok során a partizánoknak igen sok hegybe vajt ellenállási fészket semmisítették meg, melyek szinte elérhetetlenek voltak. A tisztogató harcok során sok éhhalál előtt álló parasztot szabadítottak fel. Későbbesítő helyzetükből a német és horvát csapatok.

Nagyváradra hozták a Mussolini-téri rablótámadás gyanúsítottjait

Nagyvárad. Saját tud. A néhány nappal ezelelt történt 160 ezer pengős rablás ügyében érdekes fordulat következett be. A budapesti főkapitányságon ugyancsak megjelent egy táncosnő, aki bejelentette, hogy március 10-én este egy körúti kávéházban két fiatalemberrel ismerkedett meg. A fiatalemberek közölték, hogy Nagyváradra távoznak, hogy itt nagy üzleti ügyet bonyolítsanak le. Mikor a táncosnő olvasta a betörés hírért, nyomban erre a két fiatalemberre gondolt. Gyanuját még inkább megerősítette, hogy ismerősei csakhamar találkoztak vele s valóban 160 ezer pengős volt a táncosnő arra, hogy gyanuját a rendőrséggel is közölje.

A rádióközlés és a táncosnő bejelentése alapján a rendőrség a két fiatalembert elfogta és sürgősen Budapestre idézte özvgy Stern Józsefnét, aki az egyik férfiben felismerte a nagyszabású lopás elkövetőjét. A rendőrség a két fiatalember lakásán házkutatást tartott és több gyanús dolgot talált.

A két gyanúsított, mint a Pest irja, a Stern Józsefnével való szembesítés után is tagad. Feltűnt azonban, hogy saját beismerésük szerint, március hó 11-én, vagyis a rablás napján, Nagyváradon jártak. Állításuk szerint azonban nem áldetektkékként, rablóvállalkozás céljából, hanem egy budapesti vasnagykereskedés megbízásából, mint ügynök. A gyanúval szemben viszont arra hivatkoznak, hogy Nagyváradon két fiatal nővel moziban voltak, pontosan akkor, amikor a rablás történt.

A nagyszabású bűncselekmény gyanúsítottjait hétfőn délelőtt Budapestről a nagyvárad rendőrségre hozták, ahol megkezdtek kihallgatásukat. A rendőrség a kihallgatással párhuzamban a helyszíni vizsgálatot is folytatja és szembesíti a két gyanúsítottat a károsulttal, illetőleg annak házvezetőnőjével, aki a vakmerő ezéllámoosság elkövetésekor szintén jelen volt.

Nagyvárad munkásságának ünnepi megnyilatkozása volt a Nemzeti Munkaközpont kivánságversenye

Megismélik a jól sikerült rendezést. Népzeneészek a műsor szereplői között

(Nagyvárad.) A város munkássága ímélt tanubizonyosságát adta annak, hogy a legszélesebb körű és legjobban megszervezett, legegységesebb társadalmi rétege a városnak, de tanujelét adta annak is, hogy tiszta lánggal lobog lelkében a hazaszeretet izzó lángja. Az országban első ízben Nagyváradon rendezett a Nemzeti Munkaközpont szervezete ilyen nagyszabású színházi előadást a honvédek, a sebesültek javára. Ez a vasárnap délelőtti gazdag műsorral megrendezett előadás azonban nemcsak a kezdet szempontjából, hanem minden más tekintetben is elsőnek mondható. A közönség, amelynek soraiban ott láttuk Nagyvárad munkásságának színe-javát, zsúfolásig megtöltötte az összes férőhelyeket. Az ünnepélyen megjelent Szabó János képviselő is.

Pontosan 11 órakor hangzott fel a Himnusz, amelyet Szatmáry Endre karnagy vezényletével a helybeli honvéd gyalogezred zenekara játszott el. A Himnusz után ugyancsak a katonazenekar játszotta el Kéler Béla nyitányát Szatmáry Endre karnagy szakavatott vezényletével. Ezután Polyák István, az Erdélyi Néplap felelős szerkesztője mondotta el bevezető beszédét, amelyet lapunk más helyén teljes egészében közlünk.

Egymásután következtek ezután a szebbnél-szebb számok. Benkő Béla, a Szigligeti színház társulatának tagja énekelte el nagy tetszés mellett Petőfi Nemzeti dalát.

Ezután egy bájos táncjelenet. „Gőre Marcsa” esküvője következett. A szereplők a 4 éves Zima Emmi és a vele egykorú Hant Anikó, Fröhlich Kató, Ombody Évike, Petris Györgyike, Tóti-Kovács Ikonka, Ruska Mária, Kudar Ferike, Mille Csöpike, Rákoesy Annus, Komercsák Filuka, Dobry Lenke, Nagy Rózsi, Szabó Magda, Benedek Magda, Csernotta Irma, Geszti Mancsi, Luczay Károly, Balázs Antal, Nagy Elek, Brücher Vilmos, Komercsák Ferenc, Opre Tivadar, Paska Ferenc, egytől-egyig pompásan illeszkedtek a hangulatos táncjelenethez. Ezután Osváth Gizike ügyes szavalata következett, majd Bartos József, a Szigligeti színház tagja „Cigány a bíró előtt” c. humoros monológja következett. Papp Rózsi határos énekszáma, Belma Magda kísérté, majd Bakay Lajos, a színház közkedvelt fiatal színésze Vörösmarty „Vén cigány”-át szavalta előadói képességét bizonyítva. A Carmen cipőgyár dalárdája Lukács László karnagy vezetésével néhány határos dalt énekelt remek összhangban, majd egy édes csöppesség Rayer Mária a „Váci-utca elején” című kis szanzont adta elő. Daniss Győző két kitünő szöveggel járult hozzá az előadás változatosságához Matolcsy Zoltán karnagy zongorakíséretével, míg Blaha Ibike egy, az előbbinél is apróbb kisleány szavalata bájolta el a hálás hallgatóságot. Schulde Magda Gara Ella zongorakísérete mellett énekelt.

Szabó János országgyűlési képviselő jelent meg ezután a színpadon hét primás és népes zenekar kíséretében s a nagyvárad népzeneészek nevében intézett néhány szót a közönséghez. Beszédében reámutatott arra, hogy a népzeneészek, akiknek csak a bőrük barna, valójában mindég a magyarsághoz tartoztak és tartoznak, a huszonnégy éves idegen megszállás alatt a magyar nóták népszerűsítésével milyen nagy szerepet játszottak a kisebbségi életben s mennyire méltányos, hogy ezért kijárjon részükre a megérdemelt megbecsülés.

A magyar munkásság feladatairól szólott még ezután Szabó János, beszédét a jobb jövőbe vetett biztos reménység tudatával fejezve be.

A hatalmas zenekar játszott ezután magyar nótákat. Eredetileg az volt a terv, hogy mind a hét primás muzsikálni fog, azonban csak Hamza János és Bebe Kálmán játékára kerülhetett a sor az idő rövidege miatt. Értesülésünk szerint a többi primások: Horváth József, Vitán József, Kozák Árpád, Szénási Gusztáv, Lakatos József és Varga Poldi a megismélt előadáson fognak muzsikálni.

Szünet közben a vendégek egy része szeretetsomagokat osztottak ki a kivánságversenyen megjelent 50 honvéd között. Itt meg kell emlékeznünk a nagyvárad cukrászokról, akik különösen szépen kitétek magukért s hozzájárultak ahhoz, hogy a katonák számára emlékeztetésként tegyék a sikeres ünnepséget.

Szeretetsomagok a sebesült honvédeknek

Szünet után Szatmáry karnagy vezényletével a zenekar Rákóczi-nyitányát játszotta, majd spanyoltánc és Fleisz Tibor énekszáma következett. Rác János hangulatos énekszáma után Petrich Györgyike, Ombody Emmi és Luczay Károly bravuros táncjelenetei és „Szabó és neje” akrobatikus táncduója következett, amely a változatos műsor egyik leg-sikerültebb és leghatásosabb száma volt.

A kitünően sikerült kivánságverseny az Építő Munkások dalárdájának néhány énekszámaival ért véget.

A pompásan összetanult énekkart Soós András vezette.

Külön elismerést érdemelnek Zimonyi Nándorné, akik a szeretet csomagok kiosztása terén buzgólkodtak. Antalffy Margit táncitanárnő, aki az ügyes és hangulatos táncszámokat teljesen önzetlenül, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül tanította be, továbbá Hemly József, a Nemzeti Munkaközpont műkedvelőgárdájának lelkes, buzgó vezetője, aki semmi fáradságot sem kimélt a siker érdekében.

get. A pompásan összetanult énekkart Soós András vezette.

Külön elismerést érdemelnek Zimonyi Nándorné, akik a szeretet csomagok kiosztása terén buzgólkodtak.

Antalffy Margit táncitanárnő, aki az ügyes és hangulatos táncszámokat teljesen önzetlenül, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül tanította be, továbbá Hemly József, a Nemzeti Munkaközpont műkedvelőgárdájának lelkes, buzgó vezetője, aki semmi fáradságot sem kimélt a siker érdekében.

Közgyűlést tartott a Katolikus Legényegylet

Dr Tempfli István igazgató az iparos és kereskedő ifjuság köteleseire figyelmeztette a hallgatóságot

Nagyvárad. Vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel tartotta a Legényegylet évi rendes közgyűlését a Teleki-utcai székházban. A közgyűlést megelőzően a tagok zászoló alatt vonultak a Szent László-templomba, ahol a 10 órai nagymise keretében az új tagok fogadalmat tettek, míg a régi tagok megújították fogadalmukat. Mise után ugyancsak zászoló alatt vonultak a templomból az együletbe, ahol a rendes és pártoló tagok, valamint nagyszámú érdeklődő jelentétkében vette kezdetét a gyűlés.

Mellau István pápai kamarás, egyházi elnök megüjtője után Martonffy Zoltán pénztáros felolvasta az elmúlt év pénztári jelentését, majd a számvizsgálók jelentése következett. Ezután Mogyoróssy Győző számolt be az elmúlt év munkájáról. Következő tárgysorozati pont az új tagok ünnepélyes beiktatása volt. Az együleti induló élénklése után Dr Tempfli István igazgató emelkedett szólásra és magas szárnyalású beszédében mutatott rá a mai magyar ipa-

ros és kereskedő ifjuság köteleseire hazájával és vallásával szemben. A tagok nevében Fleisz Elemér választott az igazgató beszédére és ígéretet tett arra, hogy az egyület ifjusága mindenkor teljesíteni fogja a reá váró feladatokat.

Fábián Ferenc délkerületi titkár

Megállapították az új szappanárakat

Az egységes mosószappan legmagasabb gyári ára:

1. Nagykereskedők részére 100 kilogrammonként 192 P.
2. Kiskereskedők részére 100 kg-ként 200 P.

Az egységes mosószappan legmagasabb fogyasztói ára:

10 dg gyártási sulyu darabokban darabonként 26 fillér.

20 dg gyártási sulyu darabokban darabonként 52 fillér.

Egységes piperezappan legmagasabb gyári ára:

1. nagykereskedők részére 100 kg-ként 447 P.
2. Kiskereskedők részére 100 kg-ként 482 P.

Az illat- vagy gyógyhatású anyagokat tartalmazó, papírba csomagolt piperezappan fogyasztói ára 10 dkg-os gyártási sulyban darabonként 72 fillér illat- vagy gyógyhatású anyagok nélkül ugyanazok az árak érvényesek mint a mosószappanra.

A borotvaszappan legmagasabb gyári ára:

a) rudborotvaszappan darabonként, papírba csomagolva:

1. nagykereskedők részére száz kilogrammonként 870 P.
2. kiskereskedők részére 100 kilogrammonként 940 P.

b) kockaborotvaszappan darabonként papírba csomagolva:

1. nagykereskedők részére 100 kg-onként 515 P.
2. kiskereskedők részére 100 kg-onként 555 P.

A nagykereskedő a kiskereskedőnek történő eladás esetén a beszerzési árhoz legfeljebb 8 százalék bruttó hasznot számíthat.

A borotvaszappan legmagasabb fogyasztói ára darabonként:

a) 60 gr-os gyártási sulyu, papírba csomagolt rudborotvaszappan 84 fillér.

b) 70 gr-os gyártási sulyu, papírba csomagolt kockaborotvaszappan 58 fillér.

Képkiallítás

az EMKE szállóban
szerdán, 24-én este zárul.
Addig beszerzhetők márkás
festmények 12 navi rézletré.

Tizenkét és félmillió pengő a Hitelbank multévi tiszta üzleteredménye

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága március 9-én dr. Fabinyi Tamás titkos tanácsos, elnöke vezetésével tartott ülésében megállapította az 1942. üzletév mérlegét, amely 12.468.806 pengő és 64 fillér nyereséget tüntet fel az előző évi 9.679.064 pengő 66 fillér nyereséggel szemben. Az 1941-ről áthozott 3.674.757 pengő 07 fillér figyelmen kívül hagyásával az elmúlt év tiszta nyeresége 8.794.049 pengő 57 fillér, míg az 1941. év tiszta nyeresége a 3.039.711 pengő 78 fillér nyereségáthozat nélkül 6.640.252 pengő 88 fillér volt.

Tekintettel arra, hogy a Hitelbank folyó évi rendes közgyűlésén emlékezik meg az intézet 75 éves fennállásáról, az igazgatóság elhatározta, hogy ebből az alkalomból jubileumi juttatást folyóít az intézet alkalmazottainak, nyugdíjasainak és kegydíjasainak. Elhatározta továbbá az igazgatóság, hogy a jubileumi közgyűlésnek külön jubileumi osztalék megállapítását és közölni adományokra 250.000 P. megszavazását javasolja.

A nyereség felhasználására az igazgatóság a március 19-re összehívandó közgyűlés elé olyan javaslatot terjeszt, amelynek értelmében az 1942. üzletévre az osztalékkorlátozó rendelet alapján az előző évről azonos 2 P. összegben folyósítható osztalékon felül az intézet fennállásának 75. évfordulójára való tekintettel további 1 P. osztalék, összesen tehát részvényenként 3 P. osztalék fizetendő ki. Az igazgatóság javasolja, hogy az 1942. évi osztalékszavazás bevételeire fordítandó 2.640.000 pengőnek és az igazgatóság jutalékának kiegyenlítése után a nyereségből fennmaradó összeg terhére az intézet a rendes tartalékalapot 1.700.000 P.-vel, az értékesítési tartalékalapot 200.000 P.-vel, a régi nyugdíjintézetet 1.350.000 P.-vel, az elismert vállalati nyugdíjpénztárt 2.050.000 P.-vel, az alkalmazottak jóléti alapját 60.000 P.-vel javadalmazza, 250.000 P.-t fordítson közölni adományokra, míg a nyereség maradványát, 3.867.044 P. 66 fillér összegben az 1943. üzletév számlájára vigye elő.

A háború folytatásával összefüggő állami hitelügyek, továbbá a hadifontosági termelés színvonalának fenntartásával és fokozásával járó szükségletek a kihelyezések további jelentős emelkedését vonták maguk után. Ez különösen a váltótárca és az adóssági tételek emelkedésében jut kifejezésre, amelyeknek együttes összege 1942-ben 407,6 millió pengővel nőtt.

A Hitelbanknál elhelyezett betétek összege a múlt év végén 435,2 millió P. volt, úgyhogy az előző év végével mutatkozó szaporulat 49,9 millió P.

A belföldi hitelezők tétele alatt kimutatott 209,3 millió pengő, továbbá az elfogadványok tétele alatt szereplő 17,7 millió pengő ezuttal is kizárólag az intézet által állami hitelműveletekkel kapcsolatban vállalt kötelezettségeknek felel meg. A Németországba irányuló kivétel pénzügyi lebonyolításában a Hitelbank 57,9 millió pengő erejéig részesedett. A Futurának nyújtott hitelben 46,2 millió pengő részesedést vállalt. A keresztény kereskedők hitelakciójának keretében az intézet 880 ügyfélnek összesen 11.180.000 pengőt bocsátott rendelkezésére.

Az állami hitelezési szükségletek fedezését szolgáló kincstárjegykibocsátásokban a Hitelbank kerekén 263 millió pengő összegű részesedést vállalt. Az intézetnek a székegyházi 30 millió kötvénykölcsönből vállalt részesedése kerekén 7 mil-

lió pengőre emelkedett.

Az intézet tulajdonában levő államadósági kötvények mérleg szerinti összege 51,5 millió pengő, az értékpapírok és az értékeltségek pedig 140,4 millió pengő.

A kezességi kötelezettségek 166,2 millió összege 74,8 millióval, azaz 81,8 százalékkal haladja meg az 1941. év végén fennállott kezességeket.

Az intézet fiókjai a múlt évben lényegesen kedvezőbb eredményt értek el, mint 1941-ben.

A folyó üzlet nagyarányú fejlődésének eredményeképpen a kamat- és osztalékjövödelmek, valamint a jutalékjövödelem jelentősen meghaladja az 1941. évben elért jövedelmet.

Az intézet egymillió pengőnél többet fordított külföldi szociális adományokra és alkalmazottainak jóléti céljaira.

Az üzleti forgalom adatai igen jelentős fejlődésről tanúskodnak. A pénzügyi forgalom az 1941. évvel szemben 7 milliárdról 10 1/4 milliárd pengőre, azaz 46,4 százalékkal, a folyószámlák forgalma 17 1/2 milliárdról 25 és háromnegyedmilliárdra, azaz 47 százalékkal nőtt és tovább szaporodott az intézet ügyfeleinek a száma is.

A Hitelbank az elmúlt évben Kolozsvárt új fiókot állított fel.

Az intézet vidéki fiókjainak száma 18, budapesti fiókjaié 12, ezenkívül Fiumében is tart fenn fiókot. Tatabányán pedig kirendeltséget. A Hitelbankkal érdekközösségben álló vidéki pénzügyintézetek hálózata az elmúlt évben tovább fejlődött.

A külkereskedelmi forgalom előmozdításában a Hitelbank a múlt évben is jelentős eredményeket ért el és az or-

szág egész külkereskedelmi forgalmának értékéből számottevő részt képvisel.

A bank érdekkörébe tartozó ipari vállalatok foglalkoztatottsága igen különböző volt. A hadifontosági cikkeket gyártó vállalatok fenntartották, sőt sok esetben fokozták termelésüket, a fogyasztási cikkeket előállító iparágakban a termelés további korlátozására került sor. A bank érdekkörébe tartozó több iparvállalattal a múlt évben is nagyösszegű tőkeemelés történt.

Az év folyamán a Hitelbank több nagyjelentőségű tranzakciót hajtott végre. Egyesülés útján magábaolvastotta a Nova Közlekedési és Ipari Rt.-ot és ezzel kapcsolatban alapítókijét 52.000 új részvény kibocsátásával 41,4 millióról 44 millió pengőre emelte.

Textilipari konszernjének fejlesztése során a Hitelbank egy svájci érdekesporttól megvásárolta a Filtext Egyesült Magyar Filatorigát Pestszentlőrinci Textilművek és Tessuto Rt. teljes alapítókijét képviselő részvényeként, majd beolvastotta a vállalatot az ugyancsak érdekkörébe tartozó Magyar Pamutipar Rt.-ba.

A múlt évben a Hitelbank jelentős érdekeltséget vállalt a Naményi Testvérek Papírgyár Rt.-nál, amely rövidesen üzembehelyezi cellulózgyárát, amely ki fogja elégíteni az eddig behozatal útján fedezett cellulózszükséglet számottevő részét. A múlt év új érdekeltségvállalásai közé tartozik még az Eger-csahi Kőszénbánya és Portlandcementgyár Rt. túlnyomó részvény többségének a Kereskedelmi Bankkal, a Magyar Általános Kőszénbánya Rt.-gal és a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.-gal együtt történt megszerzése.

Közgyűlést tartott a nagyváradi Állatvédő egyesület

Uj tisztikart választottak. Kortsmáros László az új elnök

A nagyváradi Állatvédő Egyesület vasárnap tartotta a város háza kitanács-termében közgyűlését. A közgyűlés iránt élénk érdeklődés nyilvánult. A közgyűlést dr. Némethy Gyula prelátus kanonok az egyesület elnöke nyitotta meg.

Dr. Némethy Gyula prelátus megnyitó beszédében emelkedett gondolatokban esetelt az állatvédelem indító okai: az emberi méltóság és a hála kötelezettsége. Bibliai idézetekkel illusztrálta, hogy már az ősi törvények is gondoskodni akartak az állatokról. Eszteli ezután, hogy az emberi életben milyen munkát és szolgálatokat teljesítenek az állatok. Elég csak a házörző, a rendőri és a harctéri ebek szolgálataira gondolni. Aesisi Szent Ferenc példája lebegjen mindenki előtt.

Dr. Márky György olvasta fel ezután az elnöki jelentést, amely az egyesület elmúlt évi munkáját vázolta. Felemlítette, hogy sokszor kellett a törvény szigorát igénybevenni a nagyváradi állatbarátoknak úgy az igazvonó, mint a házörző állatok védelmére. Az egyesület sokat tett a hasznos madárvédelem érdekében is.

Mátyás Anna a titkári jelentés kapcsán megemlítette, hogy az egyesület eljárt a bérkocsisok takarmánnyal való ellátása érdekében és az egyesület közbenjárásának eredménye, hogy a postakocsislovak kezelését a postaigazgatóság házi-

kezelésbe vette. (Most már csak az volna fontos, hogy ezeket ne engedjék lestrapálni.) Az egyesület különben madárreteteket állított fel, de az állatvédelem munkáját is békítják a ránknevező idők.

Ternyey A. Armand a pénztári jelentést ismertette, majd a közgyűlés a tisztikart a következőként választotta meg:

Diszelnök: dr. Némethy Gyula pápai prelátus. Örökös tiszteletbeli dísztag: özv. dr. Moskovits Józsefné. Elnök: Kortsmáros László. Ügyvezető elnök: dr. Márki Iván. Társelnök: Árvay György. Alelnökök: Cs. Botskor László, Gálbory Erzsébet, dr. Horváth Györgyné, Kelety Károlyné, Magyar Györgyné. Ügyészek: dr. Thury László dr. Levente István, dr. Péris Vilmos, Titkár: Mátyás Anna. Pénztáros: Ternyey A. Armand. Felügyelőbizottság: dr. Medvigy Ferenc, Boros Gyula, dr. Csanda Endre, dr. Csérzy Béla, dr. Kiss Elek. Propaganda bizottság: Árvay Árpád, Kaminsky László, Mikusay József, Molnár Lajos, Kamen Dóra, Katona Béláné, Kruseltz Erzsébet, dr. Márki Iván, Raksányi Jolán, Schüch Jánosné. Választmányi tagok: Balajthy Jenőné, dr. Barcsay Károly főügyész, Barisch Sándorné, Bazilli Mihályné, Cs. Botskor Lászlóné, dr. Botskor Gyuláné, Castanoné Kőszeghy Marianne, Cziffra Berta,

Cziller Imréné, özv. dr. Gábor Béláné, dr. Kiss Elekné, dr. Koczó Jenőné, Krausz Samuné, dr. Oswald János vm. főjegyző, vitéz Prokopovits Leoné, Somfay Ferencné, Urszinyi Béláné, dr. Verzár Istvánné.

Az elnöklést ezután Kortsmáros László országyűlési képviselő vette át, aki székfoglaló nagy beszédet mondott.

A közgyűlés végrehajtotta az alapszabálymódosítást, majd az indítványok követték. Keady Béla, a bérkocsis ipartársulat elnöke arra kérte az állatvédő egyesületet és az egyesület élére került képviselőt, hogy tegyenek meg mindent a bérkocsislovak érdekében. A usgyvárad bérkocsis ipartársulat tagjainak 117 lova van. Ezek nem tudnak rendszeres takarmányhoz jutni. Ha az autók megkapja a napi benzint, akkor a bérkocsisok lovai is kapják meg a maguk napi adagját. Ő már mindent megtett, de amikor takarmányt szerzett, azt nem tudta Váradra behozni. Most a zöldmező gazdaságnál próbálkoznak. Ide kért segítséget.

Kortsmáros László elnök kijelentette, hogy úgy az egyesület, mint maga is kész a segítségre.

Szigethy Gyula indítványára a közgyűlés kimondta, hogy átír a rendőrséghez, melyben arra kéri a kapitányt, hogy az állatkínzókkal szigorúan járjon el, egyúttal felkéri a Leventeiparancsnokságot is, hogy a leventéket állatkeresetre is neveljék.

A közgyűlés elhatározta, hogy intervenálni fog atekintetben is, hogy a nagyváradi sintertelepen összegyűjtött ebekkel embereségebben bánjanak.

A közgyűlés ezután végetért.

Fiedler István püspök megáldotta a hadikórház kápolnáját

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap számunkban megemlékeztünk arról, hogy a helybeli hadikórház tevékeny parancsnokának és táborigazgatójának fáradozása nyomán az egyik alkalmas teremben kápolnát rendeztek be, hogy a sebesültek könnyebben hozzáférhessenek a számukra annyira szükséges lelkivigasztaláshoz. A kápolna az elmúlt héten készült el és vasárnap délután megáldotta a kápolnát. A megáldást Fiedler István püspök végezte. Ugyancsak ő mondotta az alsó szentmisét a kápolnában. A szentmise közben a püspök beszédet intézett a megjelentekhez.

Friss tyuktojás ára

Nagyvárad thj. város polgármestere 1691/1943. szám alatt a következő hírdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. közellátásügyi minisztérium 19.400/1943. K. M. számú rendeletével a friss tyuktojás legmagasabb viszonteladói árát kilogrammonként 3,50 P.-ben, a fogyasztói árát pedig kg.-ként 3,80 pengőben állapította meg f. évi március hó 18. napjától kezdődőleg. A kereskedésekben darabonként történő eladásnál az 55 gr.-nál kisebb súlyú tojás ára 19 fillér, az 55 gr.-nál nagyobb súlyú tojás ára pedig 20 fillér darabonként.

Nagyvárad, 1943. március 19.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

PORTUGÁLIA IS BEVEZETI AZ ÉLELMISZERJEGYEKET. Lisszabon. (MTL) A NTL. jelenti: Most már Portugália is rövidesen áttér az élelmiszerjegyrendszerre. Elsősorban a húsról vezet be a jegyrendszert.

Magyar munkás és magyar honvéd

— Polyák István ünnepei beszéde a Nemzeti Munkaközpont vasárnapi honvédkonferenciáján —

Köszöntésünk legeleje a magyar honvéd. Azé, aki sebesülten megjelent itt, ezen az ünnepélyen, de köszöntésünk szól minden magyar honvédnek, bárhol legyen is. Gondolatunk messze száll most innen és a végtelen orosz mezőkön telkeresi mind a hős magyar katonákat, akik Európa védőseregében keményen, halálmegegyező bátorsággal szállnak szembe a létünkre törő mongol-zsidó barbársággal. Övék minden szeretet, minden gyöngédség, minden féltés, ami életre tud kelni magyar szívekben. Övék a magyar sziv minden dobbanása. Ez a feltétlen odaadás most a választóvíz, a próbák, amely kiválasztja ezekben a történelmi órákban a salakot a nemes anyagtól.

Ez a ma délelőtti ünnepség is a magyar honvédért remegő, reszkető magyar sziv egy dobbanása. S végeredményben ez a fontos. Lehet jobb, hat, többet, szebbet, választékosabbat produkálni. Pénzben is lehet nagyobb eredményt elérni, mint amit egy a Nemzeti Munkaközpont nagyvárad szervezte ezzel a hangversenyyel elért. De a szeretet, a mellegség, amely innen szétárad, már nem jöhet mélyebbről!

Nem jöhet mélyebbről, mert a nemzet testének lüktető vérkeringése a magyar munkásság. Életet áraszt szét a nemzettestben, amikor a műhelyekben, gyárakban becsülettel, lelkiismeretesen végzi munkáját. A nemzet életét táplálja, amikor utódai-ban a magyar jövő erős alapját rakja le. Friss elevénységgel, szerte sugárzó erővel mutatkozik meg, amikor szívével, eszével, értelmes magyar lelkével a dobogóra lép, hogy bizonyítsa magát tegyen tudásáról, gazdag kedélyvilágáról, őszinte érzéseiről.

Jöhet-e hát mélyebbről a magyar sziv dobbanása, mint éppen a munkásság köréből? Van-e magyarabb, emberibb annál, amikor a hét nehéz munkájában eltiukadt ajkakra csendül fel a dal, az ékes magyar szó, hogy ünnepelje a magyar honvédet? Ezért olyan kedves nekünk a nagyvárad magyar munkásság ünnepe.

Nagyvárad magyar munkássága sokszor adta már tanujelét törő hazafias érzésének. Nem szavakkal, nem üres beszéddel, hanem áldozatos tettekkel. Emlékezzünk csak vissza a legutóbbi évek eseményeire. Amikor a bukovinai székely falu, Józseffalva fölé égett (azóta hála Istennek a Bácskában vannak már lakói) a megindított gyűjtés legelőször náluk talált megértő fogadtatásra. Pedig ez a munkásság akkor maga is a pusztalétéért, a mindennapi kenyérért folytatta áldhatatlan harcát a román és zsidó elnyomás ellen. Azután jött a felszabadulás — az átmeneti nehézségek, küzdelmek. Nagyvárad magyar munkássága kiváló vezetőivel az élen példás tevékenységgel állott be az újáépítés munkáiba s jogainak követelésénél is méltóságteljes demonstrációkkal tudott nyomatékosan a szavaknak. Rednk szakadt a nagy árvíz 1941. tavaszán. A munkásság mozdult meg nálunk legelőször a nagyváradról. A munkásság üzemeként rőtta le adományát a bajba jutottak megsegítésére. S így sorolhatnánk fel az összes jótékony

megmozdulásokat. A munkásság mindig az első sban állott.

Amikor a sebesültek megérkeztek városunkba, a munkások mozdultak meg legelőször érdekükben. A Nemzeti Munkaközpont különböző csoportjai gyáranként, üzemeként, szakonként sorakoztak fel és tették le adományukat az áldozati oltárra. Nem sokat, nem tíz és huszpengőket — ámde sok ilyen is volt közöttük — de a pengőkből és fillérekéből tekintélyes összeg gyűlt össze, mert a munkások sokan vannak. Sok sziv melege, őszinte, igaz szeretete gyűlt össze az ilyen adományba s utóvégre ez a legértékesebb minden segítségben: a szeretet, a jóakarát, amivel adják. De azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a munkás mindig a maga és családja szájától vonja meg azt, amit még a nálnál is nagyobb szükségben levőnek szánt. Szükség

kenyeréből tör le a szeretetadomány morzsáját, olcsó ruhájából szakítja le azt a darabot, amivel a még nálnál is meztelenebbet betakarja. S hozzá még ezt szívesen, megható alázatossággal és hazafiasággal teszi.

Az evangéliumi szegény özvegy fillére jut eszünkbe, ha a nagyvárad magyar munkásság áldozatkészségére gondolunk, annak az özvegynek a szegényes, áldozatos fillérére, amelyet Krisztus többre becsült és többre értékelt, mint a farizeus csengő aranyát. Többre becsülte, mert a dús-gazdag csak elismerést, emberi dicséreteket akart vásárolni vele, mert a farizeus csengő aranyában is nagyon sokkal kevesebbet adott, mint a szegény özvegy.

S ha most arra gondolunk, hogy ez a kis ünnepség is — a maga közvetlenségében, szerénységében — szintén a nagyvárad munkásság hazafiasá-

gának és áldozatos szeretetének a tanujele és bizonyossága, akkor megérezzük, hogy mi teszi értékessé. Fő-rasztó munkanapok rövid pihenőiből szakították le a próbák idejét. A mindennapi kenyér nehéz gondjával vívódó elme termelte ki ötleteit, őszintelen magyar sziv állított össze egymásutánját.

Testvéreim! Ezen az ünnepségen a magyar munkás kérgesen is gyöngédkéze simogatja végig a magyar honvéd harctéri sebé s ugyancsak ez a sziklánál is keményebb kérges kéz szorítja meg a harcoló hős jobbát, erőt, bátorságot, kitartást öntve bele az emberfeletti küzdelmek megvívására. Ezt lássátok és érezzétek meg benne! Ezt a tanulságot vonjátok le belőle. Ezt vigyétek haza innen a munkás hétköznapiakra. Ez a nagy tanulság és nagy biztatás minden rémhírtérjesztés és minden defetizmus ellen. Mert amíg a magyar honvéd és a magyar munkás szilárd egységben állja a külső és a belső front harcát, amíg elszánt kezek markolják a tegevereket és éppen olyan elszánt kezek fogják a szerszámokat, addig a magyarnak nincs mit félnie semmitől!

Finnország példát mutat szociálpolitikájával is

Ahol minden munkaképes dolgozó öregségi biztosítását megoldották

Finnország szociális politikájáról és törvényhozásáról áttekinthető cikket közölt a *Szociális Szemle* egyik legutóbbi számában Szende Zoltán.

Finnországban az első tisztán munkavédelmi jellegű törvény 1889-ben látott napvilágot. Ez kiterjedt az üzemi balesetek elkerülésére, a nő és fiatalok alkalmazásának feltételeire egyaránt. 12 éven aluli gyermekek foglalkoztatását ennek kapcsán teljesen megtiltották. Ugyanígy ennél idősebb fiatalokékat is, amennyiben az egészségükre káros lenne. 12 éven felüli gyermekek maximális munkaidéjét 6 1/2 órában, 18 éven felüli fiatalokékat maximális foglalkoztatását 12 órában állapították meg, előbbiek számára félórás, utóbbiak számára 4 óránként 1—1 óráig kötelező szünettel.

1917-ben jelennek meg a nyomdázemek, kőbányák és kőfaragóműhelyek, valamint a dohánnyárák munkaviszonyainak szabályozásai, a hétfői pihenő és az éjszakai munka befoglalásával. Ugyancsak ebben az évben vezették be a nyolcórás munkanapot, ami mindennél jobban mutatja a finn szociálpolitika magas színvonalát az ugyanakkor uralkodó oroszországi viszonyokkal szemben.

1919-ben új szociális jogalkotások mutatják a kormányzat ezen a téren való gondosságát. Törvény szabályozza a kereskedelmi, irodai és raktári alkalmazottak munkaviszonyát és kiskorúak alkalmazását az egészségre káros ipari üzemekben. 1924-ben jelenik meg a tenzerészek munkaidéjének szabályozása. 1927-ben az iparfelügyelet munkamegosztása az állami és városi szervek között és az iparfelügyelők alkalmazásának és képessévizsgálatának feltételei. 1929-ben újabb törvény szabályozza a gyermekek és fiatalokékat alkalmazását. Az előbbiek 15 éven alul gyárakban és egyéb ipari üzemekben, 16 éven alul pedig üzletekben sem alkalmazhatók. Hajókon és kikötőkben mindkét nembeli 18 éven aluliaknak megtiltották a fűtő- vagy rakodómunkásként való

működést. Gyermekek munkaidéje hat óra, félidőnként 1 pihenő órával. Bármely munka gyermekek és fiatalokékat részére 19 óra után és reggel 6, illetve 7 óra előtt tilos.

A nők munkájára vonatkozólag jeleltető az 1930. évi törvény, amely az iparban négy, a kereskedelemben hat-hetes ezüles utáni szabadságra jogosítja a női alkalmazottat. Teljesen eltiltották a nők alkalmazását olommérgezőre veszélyes ipari festőeljárásoknál, éjjeli munkájukat bányászatokban és ez utóbbi tilalmak más tere való kiterjesztését is fokozottan tanulmányozzák. Az éjszakai női munka teljes betiltásával azonban mégsem kívánunk élni, mert ez rést ütne a nők egyenjogúságának az északi államokban következetesen biztosított elvén.

A népességi nyugellátás törvénye

A társadalombiztosítás tekintetében is igen fejlett a finn szociális törvényhozás. Legnagyobb jelentőségű az 1937-ben hozott népességi nyugellátás törvénye. 1939 óta hajtják végre ezt a törvényt, de előkészítése évtizedeket vett igénybe. Célja az ország minden munkaképes lakosának öregségi és rokkantsági elleni biztosítása. Minden egyén 18 életéve betöltésének naptári évétől fogva biztosítás alá esik kivéve azokat, akik a törvény életbeléptekor 55-ik életévüket már betöltötték. A biztosítás kiterjed már jogosultsággal bíró egyénekre is pl. nyugdíjas állású tisztviselőkre, keresettel bíró férjes nőkre, stb. A biztosítás költségeit a biztosított, munkaadója, illetékes községe és az állam viseli. A munkaadó a munkásra kirótt biztosítási járulék felét fizeti. A biztosított a törvény életbeléptésétől számított első 5 év alatt adóköteles évi jövedelme 10%-át fizeti 50 finn márka (5,50 pengő) alsó és 500 finn márka (55 pengő) felső határral. A 6-ik járuléki évtől kezdve 20%-ot kell fizetni: 75 finn márka (8 pengő) alsó és 1000 márka (110 pengő)

felső határral. A járulék a 18-ik életév betöltését követő naptári évvel indul meg és a 64-ik életév betöltése naptári évének végével szűnik meg.

A nyugellátás fajtái: 1. Rokkantsági ellátás, amely tartós munkaképtelenség esetében lép életbe, de csak akkor, ha a biztosítás már három éve folyik a megfelelő járulék fizetésével. 2. Öregségi ellátás jár annak, aki 65-ik életévét már betöltötte és legalább 10 éven át fizetett járulékot. Az ellátás évi összege a járulékevek számától függ és első határa 1000 márka (110 pengő). Ez az összeg olyanoknál, akik 18 év óta fizetik a járulékot, évi jövedelmük arányában emelkedik. 10.000 finn márka (évi 1100 pengő) évi jövedelem esetén az ellátás összege 2210 márkára, 50.000 márka vagy ennél nagyobb évi jövedelem esetén 11.030 márkára (1200 pengő) emelkedik az évi ellátás összege. Az ellátott egyén egyéb jövedelmei nem érintik az eredetileg neki járó ellátás összegét. Azok számára azonban, akik erre bebizonyítottan rászorulnak, az állam és a község terhére „kiegészítő ellátási járadékot” folyósítanak, amely a lakhely megjelölésénél függően szempontjából három kategóriára oszlik.

A munkanélküli biztosítás

A munkanélküli biztosítás póztársaira nézve már az 1917. évben rendelet jelent meg, amelynek kibővítését az 1934-ben megjelent és két évvel később módosított törvény tartalmazza. Ilyen póztárt bármilyen szerv vagy üzem létesíthet, az állam pénzügyileg támogatja, a tagok azonban csak akkor jogosultak elegendőre, ha legalább hat hónapja tartoznak a póztárt kötelekbe, legalább 26 héten át fizették be járulékaikat és legalább az alapszabályszerű várakozási időtartam alatt nem jutottak munkához (6—18 nap). Utazási támogatást azonban ennél rövidebb várakozási idő alatt is kaphatnak. A kifizetett támogatási összegek 66, 50 vagy 33 százalékát az

állam a pénztárnak megtéríti. A százalék a járulék és a családi állapot szerint változik. Az ilyen pénztárak majdnem valamennyien munkásszervezetekkel függenek össze és az ország egész területére kiterjednek. 1936-ban 9 ilyen hivatás-szervezeti munkanélküliegi pénztár működött, összesen 31.422 taggal.

A gyermekek és a fiatalok védelméről kell még néhány szót szólnunk. Finnországban ez is igen fejlett. 1936-ban általános gyermekvédő törvény keretében szabályozták a kérdéseket. Ez a törvény nemcsak az árva gyermekek fölött őrökdi, hanem gondot fordítanak arra is, hogy az elhanyagolt, ápolatlan gyermeket szülőitől más családhoz utalják, esetleg gyám alá rendeljék. A gyermekvédelem társadalmi szerve az 1920-ban alapított Mannerheim Szövetség és a Finn Vöröskereszt Gyermekvédő Osztálya.

Nagyjából így fest a finn szociálpolitika. Fejllettsége magyarázat arra, hogy a finn nép honnét veszi törhetetlen életerejét és küzdőképességét!

Pénteken, március 26-án szabadegyetemi előadás

Nagyvárad. Saját tud. A városi Népművelési Bizottság értesíti a Szabadegyetem hallgatóit, hogy a csütörtöki ünnepre tekintettel az e heti szabadegyetemi előadást másnapra, március 26-ára, péntekre helyezte át, melyen dr. Bisztray Gyula miniszteri osztálytanácsos „A magyar színjátszás és közönségünk” címen tart előadást. Ez az előadás bizonyára nemcsak városunk igényes közönségét, hanem a városunk régi kultúrájának visszaállításáért és továbbfejlesztéséért munkálkodó hivatalos tényezőket és a szakértőket is érdekli. Az előadás délután hat órakor a városháza dísztermében kezdődik.

Rendelet a benzin és petróleum új kiosztási rendjéről

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli az iparügyi miniszter rendeletét az egyes állati szőrök és szarványok forgalmának korlátozásáról.

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli az iparügyi miniszter rendeletét az egyes községekben (városokban) a fogyasztók részére közvetlenül kiszolgáltatható adóköteles petróleum mennyiségének megállapításáról.

A rendelet szerint az egyes községekben (városokban) közvetlenül a fogyasztók számára havonta összesen kiszolgáltatható petróleummennyiségből az eddig kiszolgáltattott 85 százalék helyett 50 százalékot szabad kiszolgáltatni.

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli az iparügyi miniszter rendeletét a benzin és benzinkeverékek forgalomba hozatalára vonatkozó rendelkezések módosításáról.

A rendelet szerint a kereskedő vagy nagyban fogyasztó nem motorhajtásra szolgáló tiszta benzinféltől, adózott gázolajfajtából és motorikus célra szolgáló benzin-szuszpenziókból (motólok) egy naptári hónapra legfeljebb annak a mennyiségnek az 50 százalékát vásárolhatja meg, amely mennyiséget az illető ekkből az 1941. év megfelelő hónapjában továbbadott, illetőleg felhasználott.

Öt kilós csomagot lehet feladni április 10-ig a 2-vel kezdődő tábori postaszámokra

A honvédezerkar hivatalos rendelkezése

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. honvéd vezérkar főnöke a tábori postacsomagok felvételét az alábbiak szerint szabályozta: Április 10-ik kizárólag a 2-vel kezdődő tábori postaszámokra öt kilogrammos csomag adható fel. A csomag feladásánál fel kell mutatni a hadművelési területen lévő hozzátartozó által hazaküldött kék színű bélyeggyes tábori levelezőlapot. E levelezőlap márciusi szelvényét a postaalkalmazott levágja és a csomagra ragasztja. A csomagban kizárólag ruhaneműk és az egyéni felszerelés pótlásához szükséges cikkek küldhetők. Élelmiszer, dohány, levél a csomagban nem helyezhető el. A csomagok tartalmát a postahiv-

telokban felvevő tisztviselők ellenőrzik.

Az említett önkilogrammos csomagokat kizárólag a fenti időpontig és egy alkalommal lehet feladni.

A szállítási eszközök igen korlátozott voltára való tekintettel azonban nyomtatékosan felhívják a közönség figyelmét

a) csak annak a részére adjon fel ilyen csomagot, aki azt kérte,

b) csak a legszükségesebb tárgyakat helyezze el a csomagban.

Ezzel biztosítják azok számára a csomagküldés lehetőségét, akiknek arra tényleg szükségük van.

A rendszeres tábori postacsomagok küldésére vonatkozólag egyébként később intézkednek.

„Minden vonalon el kell foglalnia a keresztény magyarságnak az öt megillető helyet“

Bárdossy László volt minisztereinköt választotta elnökévé az Egyesült Keresztény Liga

MOT jelenti: Az Egyesült Keresztény Liga szombaton délután tartotta közgyűlését, amelyen egyhangú lelkesedéssel választották meg dr. Bárdossy László nyug. minisztereinköt az elnöki tisztségre. Társelnök Toperczer Akosné lett. — Bárdossy László rövid székfoglalót tartott. Hogy nemzeti eszményeinket megtarthassuk, nemzeti elemeink terfgalálására van szükség. Ujra és újra hangoztattam, olyan Magyarországot akarunk, amelyben a közösség elemei egyensúlyban és harmóniában talál-

ják meg helyüket, de ezt csak úgy érhetjük el, ha a keresztény magyarság is elfoglalja minden vonalon az öt megillető helyet. Hiába minden, ha a gazdasági élet kulcspozícióit olyan tölti be, akinek véleménye nem a mi véleményünk. Nemzeti életünk elemei csak akkor válnak valósággá, ha elevenen él és a nemzet egyedei készek az áldozatra. Ez a liga a nemzeti lelkiismeret harcos organuma akar lenni, a magyar keresztény közösség észerves összetartó kapcsa, hogy így megteremthessük a magyar jövőt.

Uj keresztény vállalkozás sikeres elindulása

Ilyés Gyula cukrászdája szombaton nyit meg a Rákóczi-uton

Uj cukrászda nyit. Nagyváradon a Rákóczi-ut 11. szám alatt a sajtóbejelentő, amelyet Ilyés Gyula, a gyönyörű helyiség tulajdonosa szombaton este 6 órai kezdettel rendezett, ünnepélyes lefolyásával kifejezésre juttatta, ezt a jelentőséget, amely a magyar ipar minden új kezdeményezésében megmutatkozik

A bemutatón jelen voltak: dr. Nagy Dezső pénzügyigazgató, dr. Olasz Vilmos iparkamarai főtitkár, dr. Varga László tanácsnok, az elsőfoku iparhatóság vezetője és még többen mások, a sajtó képviselőivel együtt.

A helyiség modern és izlées berendezése kellemesen lepte meg a vendégeket. Az volt az első kérdésünk. Milyen iparművész volt a tervezője? S alig hihető, hogy maga a tulajdonos és lelkes felesége álmodta meg ezt így. A butorok asztalos és kárpitos munkájában az édesipari kézürtvények elrendezésében, a falak kifestésében, a világiási tényhatásokban, a függönyök színeiben és a falakon elhelyezett eredeti

festményekben annyi tervezői szakértelem és gondosság, annyi meleg őszhang nyilatkozik meg, hogy az ember joggal tetelezte fel tehetséges és gyakorlati iparművész elgondolását. Szép, meghitt és kényelmes szórakozó helyiséggel gazdagodott a város.

A sajtóbejelentő vendégeit Ilyés Gyuláné üdvözölte, majd Olasz Vilmos iparkamarai főtitkár mondott beszédet. Rámutatott a magyar ipari kezdeményezések fontosságára és a kötelességekre, melyeknek minden keresztény magyar iparos és kereskedő tudatában kell lennie, mikor megnyitja üzletét. Szakértelem, ügybuzgalom, életismeret, szociális érzék, helyesen alkalmazott kereskedői szellem és magyar szív kell hogy vezesse munkájában e akkor bizonyára siker fogja jutalmazni vállalkozását a mai nehéz időkből is, amidőn az ipar és kereskedelem minden ágában e így az édesiparban is jogos aggodalommal figyelünk minden megindulást.

Az iparkamarai főtitkár nagy tet-

Nevetni akar?

Nézzé meg

MURÁTI LILI legújabb filmjét, mely

Házassággal kezdődik

és állandó kacagó viharral folytatódik.

Az esztendő legnagyobb vigjátéki sikere.

Szerdától a KORONA filmszínházban

széssel fogadott beszéde után a tulajdonos megvendégelte a megjelenteket, akiknek alkalmuk volt megállapítani, hogy a nagy gonddal és előzékenységgel felszolgált hideg ételek, italok, legességek és sütemények izletessége, ha lehet, még a berendezés szépségét is felülmúlja a cukrászda tökéletességre törekvő elemeinek kellemes versenyében.

A sajtóbejelentő után megnyílt az üzlet a nagyközönség számára is, amely pillanatok alatt elárasztotta a helyiséget s a mindenfelől felhangzó tetszésnyilvánítások a legjobb üzletemet biztató előjeleket mutattak.

Április 4-én a Hivatásszervezet „Munkások a Honvédcsaladokért” est a Református Kulturpalotában

(Nagyvárad.) A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezetének országos „Munkások a Honvédcsaladokért” akcióját április 4-én este 6 órai kezdettel tartja a helybeli Szervezet a Református Kulturpalotában kitűnő műsor keretében. A műsorban csak munkástehetségek fognak szerepelni és ez is biztosítja előre a sikert. A színrekerülő „Ahol a Duna folyik” című hazafias operett meséje a háboru és a benne kinyíló igaz szerelem, tele dallal, könnyel, kacagással, táncal. A városi Villamos Vasút 24 tagu zenekara kíséri a darabot Bor-nemissza Zoltán vezénylése mellett. Gyönyörű toalettek, fényes kiállítás és hangulatos mese teszik változatosá az előadást, amely iránt már is fokozott érdeklődés mutatkozik. A darab keretében fellépnek hivatásos művészek is magánszámokkal. Jegyeket lehet kapni a Hivatásszervezet irodájában délelőtt 11—1 óra között és minden szereplőnél. Az előadás ismertetésére még visszatérünk.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza.

MARTON ARON GYULAFEHÉRVÁRI PÜSPÖK NAGYVÁRADON. Nagyvárad. Saját tud. Márton Aron gyulafehérvári püspök hétfőn délelőtt a budapesti gyorsvonattal Nagyváradra érkezett. A hétfői napot Nagyváradon, a püspöki palotában töltötte. Aron püspök kedden utazik tovább Kolozsvárra.

GLATTFELDER GYULA CSANÁDI ÉRSEK-PÜSPÖK. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök, kinevezett kalocsai érseket megrendült egészségi állapotára való tekintettel a Szent-Atya kalocsai érseki tiszte alól felmentette és számára érseki méltóságot adományozva, redibáta a csanádi püspökség további kormányzását. Ezerint dr. Glattfelder Gyula mint érsek-püspök lesz továbbra is a csanádi egyházmegye püspöke. A kalocsai főegyházmegye viszont a kalocsai érseki székhely betöltéséig dr. Horváth Győző felszentelt püspök, káptalani helynök, a kalocsai érseki iavadalmat pedig dr. Beresztóczy Miklós miniszteri biztos fogja kormányozni.

Giraud tábornok lesz végérvényesen a diasszidens francia katonái vezére. Stockholmból jelenti: (MTI) A NTI jelenti: Az United Press „De Gaullet mellőlők” című jelentésében közli, hogy Anglia és Amerika megegyeztek abban, hogy végérvényesen Giraud tábornokot ismerik el a diasszidens francia katonák vezetőjének.

BOROSZLÓBAN MEGNYILT A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS. Boroszló. (MTI.) Szombaton ünnepélyes keretek között nyílt meg Boroszlóban a magyar képzőművészeti kiállítás, amely Berlinben és Belgrádban is nagy sikert aratott. A magyar kormány képviselőtében Stolpa József államtitkár jelent meg a megnyitón.

Az ipartestület faipari szakosztálya értesíti tagjait, hogy enyv és szeg árkezik és igényeiket a hivatalos árak alatt, legkésőbb március hó 27. szombat délig jelentésk be, mert későbbi igénylést semmi körülmények között nem vesszük figyelembe. Elnökség.

KICSERÉLIK AZ ANGOL-OLASZ ÉS NÉMET ROKKANT HADIFOGLYOKAT. Ankara. (MTI.) A török távirati iroda jelenti: Az angol-olasz és német rokkant foglyok kicserélését Mersin kikötőjében szombaton kellett volna végrehajtani. A kicserélést a rossz idő miatt elhalasztották.

Magyar vetőmag Finnországban. Az ellátás biztosítása érdekében Finnország külföldről szerzi be a zöldségfélékben mutatkozó vetőmagszükségletét. Dániából már megérkezett az uborka, paradicsom és dinnyemag; Magyarországról, vörösrépa, sárgarépa, borsó, bab és hagymamagot szállít. A finn kertészeket kötelezték, hogy virágágyaik 75 százalékat a zöldségfélével vessék be.

Jól sikerült a MAV alműhely műkedvelőinek előadása a Katalin-telepen. Nagyvárad. Saját tud. Vasárnapi estünkben megírtuk, hogy a MAV alműhely kiváló műkedvelő gárdája Ácher Jakab rendezővel az élen, a Katalin-telepi kulturházban adja elő a Tokaji aszú kitűnő operettet. Az előadás iránt a vártnál is nagyobb érdeklődés nyilvánult meg. A szereplők mind tudásuk legjavát nyújtották. A kulturház nagytermét zsúfolásig megtöltötte a közönség lelkesen ünnepelte a kiváló szereplőket. Az előadás után Horváth Sándor lazarista áldozópap megköszönte a MAV alműhely műkedvelőinek vendéglátását és kifejezte a helyi reményét, hogy a Katalin-telepi is nemsokára abban a helyzetben lesznek, hogy értékes és színvonalas előadásokat rendezhessenek.

Helyszíni szemle lesz áprilisban egy siteri kárenyhítési perben. Nagyvárad. Saját tud. Mahler György siteri nagybirtokos 5-600 pengő erejéig kárenyhítési keresetet adott be a nagyváradi kir. járásbírósnak a birtokából annak idején aron alul eladott birtokrészekért. Dr. Bíró Béla járásbíró ma tárgyalta az ügyet és helyszíni tárgyalást rendelt el szakértők, s tanúk kihallgatásával. Az érdembeli tárgyalás áprilisban lesz.

Hogy lakásunkban a legújabb bútor MEZE-nél legyen, színes, modern
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák díntúntázzal is. Előnyös vétel. Konvenció utolsó évek.

„Évszázadok hosszú sora által megszentelt történet és a vérségi kötelék fűzi egymáshoz a magyar és bolgár nemzetet.” A MOT jelenti: A bolgár képzőművészeti kiállítást ünnepélyes keretek között nyitották meg vasárnap délelőtt Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter megnyitójában többi között ezeket mondta: A bolgár és a magyar nemzetet a súlyos évszázadok hosszú sora által megszentelt történet és a vérségi kapcsolat fűzi egymáshoz. A rokonság, a közös történelem és kölcsönös rokonszenv mindennél szilárdabb alap arra, hogy a két nemzet kapcsolatát minél jobban kiépitse. Toseff Dimitriev bolgár követ azokról a kapcsolatokról beszélt, amelyek a bolgár és magyar nemzetet különösen kulturális téren kötik össze.

Nem hangzott el hiába

A kérő ezó özeve Nagy Gyuláné érdekében. Olvasóink között mindig akadnak olyanok, akik szívesen sietnek a bajbajutottak segítségére. Néha már azt is gondoltuk, hogy a gyakori kérésekkel talán terhére is vagyunk az olvasónak. Azonban itt is a Szentírás szavának van igaza: a szeretet soha sem fárad el. Igen, mindig akadnak olyanok, akik segíteni akarnak.

Nagy Gyuláné esetében is beigazolódtott ez. Bár magunk sem bíztunk eredményel, mégis örömmel állapíthatjuk meg, hogy a felhívásnak már eddig is szép eredménye volt. Röviddel a felhívás megjelenése után Szent Antal nevében 20 pengőt hozott be egyik kedves olvasónk. Hétfőn délelőtt pedig Patkó Imre polgári leányiskolai igazgató értesítette szerkesztőségünket az alábbi sorokban:

Tekintetes Szerkesztőség!
 Iskolánk tanárának, **Ander Antal** nének édesanyja koporsójára szánt koszorú megváltása címén a tanári testületől 21 pengőt, a növendékek figyelmes gondoskodásából 27 pengő 40 fillért azaz a kéréssel küldök meg, hogy belőle 20

pengőt a Főméltóságú Asszony akciója javára, 28 pengő 40 fillért pedig a b. lapjának március 19-iki számában említett öv. Nagy Gyulánénak (Pogány telepi, Zapor utca 42. sz.) szíveskedjék eljuttatni.

Ugyancsak mellékelek 10 pengőt, mint a vezetésem alatt álló intézet Ifjúsági Vöröskereszt Egyesületének adományát, ugyancsak öv. Nagy Gyuláné segítségére. Egyszermind szíveskedjék nevezettel közölni, hogy az Ifjúsági Vöröskereszt tagjai rövidesen természetbeni adományokkal keressék fel.

A tekintetes Szerkesztőség szíves jóradozását hálásan köszönöm s. vagyok hazafias tisztelettel:

Nagyvárad, 1943. március hó 22-én.
 Patkó Imre,
 igazgató.

Nem lehet meghatódottság nélkül elismerni a szeretet ilyen megnyilvánulása mellett. Különösen a polgári iskola ifjúságának nemes gesztusa érdemel dicséretet. A legnagyobb elismerés illeti azt az iskolát, amely így nevele a reája bízott ifjúságot.

KORONA Filmszínház Szerdától
 Muráti Lili legragyogóbb vigjátéka
Házassággal kezdődik
 Hétfőn, kedden A- utolsó Werczkey

Szüts Mara házassága

Főszereplők Simor E., Szórányi, Páger, Perényi a CASINOBAN

VISSZATÉRT DORIOT. A FRANCIA NÉPPÁRT VEZÉRE A KELETI FRONT-RA. Páris. (MTI.) A NTI jelenti: Doriot, a francia néppárt vezére a keleti arcvonalra való visszatérése előtt búcsúzóul egy tömeggyűlés előtt beszélt pártja híveivel. Kifejtette, hogy önként megy ki az arcvonalra és hogy erre, mint európai kötelezve érzi magát, mert a keleti arcvonalon dől el az európai kultúra sorsa. A bolsevizmus a zsidók ügye — mondotta — és egész Európának szembe kell helyezkedni ezzel a veszedelemmel.

Értesítés. Kériük Nagy Gyulánét (Pogány-telepi, Zádor-utca), hogy jöjjön be szerkesztőségünkbe, a számára beérkezett adományok átvételére.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akiknek lemezkiutalásuk van, hogy a legrövidebb időn belül vegyék azt át Andrányi Karoly és Fiai Rt. cégnél, — az I. és II. ezamuakat végig, a III. számúakat pedig ötvennégyig.

Felhívás. Felkérem a Nagyváradon kereskedelmi iskolát végzeteket, hogy egy közös gondolat, egy közös cél érdekében mielőbb felkeressin szíveskedjenek. Major László Károly tanár all. „Baross Gábor” kereskedelmi középiskola.

Meghosszabbították az ebek bejelentési határidejét

Nagyvárad thj. város fogyasztási adóhivatala az alábbi hirdetményt adta ki:

Az ebek bejelentésének határidejét f. hó 31-éig meghosszabbítottam, azonban mindazok ellen, akik ezen határidőn túl jelentik be, avagy egyáltalán nem jelentik be ebüket, a kihágási eljárást folyamathat teszem.

Egyidejűleg figyelemzeterem mind a nem ebtulajdonosokat, akik az elmúlt évekről ebadojúkkal hátralékban vannak, hogy ezen tartozásukat ugyancsak f. hó 31-éig rendezzék, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárást haladéktalanul megindítjuk.

Nagyvárad, 1943. évi március hó 21. Fráter fogy. adóhiv. főnök.

Pk. 23063—1942. sz.

Árverési hirdetmény

Dr. Szatmáry Ferenc ügyvéd által képviselt Damusz Háziipari és Iparművészeti Kft. budapesti cég végrehajtó javára végrehajtást szenvedő ellen 145 P 88 f. tökekövetelés és járulékal erejéig a budapesti kir. járásbírósig PK 106422—1942. számú végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás során 1942. évi november hó 5 napján lefoglalt és 1039 P-re becsült ingóságokat, köztük bazar árucikkeket Nagyváradon, Saspalota, földszint 20. alatt végrehajtást szenvedő üzletében 1943. év március hó 29. napjára, délutáni 17 órára ezennel kitűzött bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek, közpénzfizetésében, azonban a becsár kétharmad részénél nem alacsonyabb vételárban el fogom adni.

Ezt az árverést a Vhn. 20 §-a értelmében azoknak a végrehajtatóknak (csatlakozóknak) a javára is kitűzöm, akik a hirdetmény kibocsátása napján a fenti ingókra kielégítési jogot szerettek és ellenük halasztó hatályú igénykereset sincs. — Ezek a következők: Dr. Deutsch Sándor által kép. Rosenbergh Mihály 237 P 02 f. Gergely József által kép. Walther E. 376 P 48 f.

Nagyvárad, 1943. évi február hó 24. napján

DOBOS ISTVÁN,
 kir. járásbírósigi végrehajtó.

SPORT

Biztosan tör az első hely felé a NAC ujvidéki győzelmével

NAC — Ujvidék 2:1 (2:0)

Góllövők: Bodola, Incze II illetve Pálffy

Játékvezető Palást. Ötezer néző. Mindvégig érdekes, izgalmas és szép mérkőzést vívott a két csapat. A mérkőzés első negyedórája élénk, változatos mezőnyjátékkal telt el. A 17. percben Bodola a felpályán megszerzi a labdát. Eymásután átjátssza a helvi csapat védőit, majd 16-os vonalról nagy gólt rug. 1:0.

A helyi csapat ezután sorozatos támadásokat indít, de részben csatárai gólképtelensége miatt, részben a kitűnő váradi védelem miatt eredményt nem tud elérni. A 33. percben kavardás támad és a szemfüles Incze II hálóba koterja a labdát.

Szünet után az Ujvidék támad. Az 5. percben Mózes szabadrugása a kapufáról visszapatann. A labda Welker elé kerül, aki Pálffyhoz játsszik, ő viszont hálóba lö. 2:1.

A gól fellekesíti a helyi csapatot, továbbra is támadnak, azonban újabb eredményt már nem tudtak elérni. A NAC-ból a Tóth—Bodola szárny igen kiválóan játszott, de az ujvidéki csapat is kifogástalan játékot mutatott be.

Szeged—Ferencváros 3:0 (1:0).

SalBTC—Vasas 2:1 (0:1).

KAC—Szolnok 3:2 (2:0).

Ujpest—DiMÁVAG 2:2 (0:0).

Gamma—Kispest 3:1 (1:0).

Elektromos—Haladás 4:2 (3:1).

Csepel—Törekvés 1:0 (0:0).

1. Csepel	19	13	2	4	62:36	28
2. Nagyvárad	19	12	2	5	54:27	26
3. Ferencv.	19	11	3	5	61:35	25
4. Szolnok	19	10	4	5	53:30	24
5. Gamma	19	9	6	4	46:30	21
6. Vasas	19	10	3	6	38:31	23
7. SalBTC	19	8	7	4	49:44	23
8. Ujpest	19	7	3	9	47:52	17
9. DiMÁVAG	19	6	5	8	36:50	17
10. Ujvidék	19	5	6	8	32:42	16
11. Haladás	19	6	3	10	39:56	15
12. Elektromos	19	6	2	11	36:37	14
13. Kispest	19	5	4	10	34:40	14
14. Kolozsvar	19	5	3	11	35:51	13
15. Törekvés	19	4	5	10	26:51	13
16. Szeged	19	5	2	12	32:68	12

Győzött a MÁV

a Békésszentandrás Hunyadi ellen

MÁV TK — Békésszentandrás Hunyadi 3:0 (1:0)

Szépszámú közönség előtt Szabados játékvezető sipjére az alábbi felállásban kezdtek a csapatok:

MÁV: Fehérvári — Pázmándi, Szilágyi — Papp II. Mezei, Ipacs — Elek, Jenei, Csepregi, Fehér, Bundik.

B. Hunyadi: Dékány — Szilágyi, Bende — Sindel, Virágh, Badi — Sindel II, Gergely, Farkas, Benász Szini

Tegnap délelőtt edzést tartott a játékvezetők csapata

Csütörtökön a debrecenieket látják vendégül

Vasárnap délelőtt kiadós edzést tartottak a váradi játékvezetők Nagygyula (Pamut) vezetésével. Csütörtökön 2 órakor visszavágásra készülnek a debreceni játékvezetőkkel. Már beszámoltunk a váradi játékvezetők multévi debreceni találkozójáról, ahol a váradiak 0:1 félidő után 4:2 arányban győztek. A helyi játékvezetők csapatának kerete a következő: Nyisztor, Bartha, Ungi, Nagy I, Nagy II, Nagy III, Szabados, Takács, Vékony, Ladányi, dr Papp T., Kuglis, Vay, Kovács I és Kovács III, Zagyó, Juricskai. Felkérjük a játékvezetőket, hogy szerdán este 7 órakor a NAC otthonban pontosan jelenjenek meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban levő ülökádat megvételre keresek. Címet ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413
Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc. 611

Eladó jó erős motorbicikli jutányos áron. Ertekezni Attila-utca 36.

Egy nagy tajtékpa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 423

Férfi nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 421

Zsiros S. J.: Jézus élete — köve — teljesen új állapotban eladó. Cím a kiadóban. 440

Kombináltzoba, Schöberlág, rekamier, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. Kapuval szemben. 424

Marha trágya nagy mennyiségben eladó. Szabó István, Bölönyi Sándor-u. 29. szám. 471

Tangóharmonika 120 Bassus, 2 váltós eladó. Szent Anna-u. 33. Varga. 452

Ebedlő butor eladó. Csengeri-u. 39. 451

Egy 20 kg-os gyorsmérleg, tizedes mérleg, kisebb használt szatocsberendezés, olcsón, sürgősen eladó. Pappánál, Fácán-sor. 3. 449

Allást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Napszámosnöket felvesz a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 463

Magas százalékkal könyvgyűnőket keresek. Cím a kiadóban. 442

17—18 éves fiúk legalább 6 elemivel felvétetnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyár váradszöllősi telepen. Jelentkezés 10—12 óra között. 462

Jómunkás fodrásznőt azonnalra felveszek Debrecenbe, teljes ellátással, havi 80 pengő fizetéssel. Ajánlatot Szőnyi Béla, Fugyivásárhely címre. 472

Különféle

Fertőtlenítési, poloskát, mojt, mindennemű fergek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Egy hold gyümölcsös-veteményes bérbeadó. Petőfi-u. 3. 470

Ócska nyakkendőjét ujjá varázsolom, himzést és monogramozást vállalok. Beóthy O.-u. 43. balra ajtó 5. 455

10—15 ezer pengővel társat keresek, pénze 100 százaléki biztosítva. Címet „Tiszteletes haszon” jellegre a kiadóba kérek. 416

Oktatás

Instruktor keresek ötödik gimnázista fiam mellé, délelőtti órákra. Címet a kiadóba kérek. 454

Lakás

Elcserélném Réti piac közelében lévő 1 szoba, konyha és speizből álló lakószobát hasonlóval a városhoz közlelőbi részen. Cimeket a kiadóba kérek. 441

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

12. és feloldószervező: Dr. Paál Árpád
Tiszelt kated: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
12. sz. utca

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgópepen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban áron vehet, eladhat

MOLNAR

használt ruhák üzletében
Bémer-tér 1. udvarban.
Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei: Magyar—Német Bajtársi Est március 29-én

A Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradi fősoportjának rendezésében a Magyar Vöröskereszt ágyalapítványa javára március 29-én magyar-német Bajtársi Est lesz a színházban, melyen a legkiválóbb magyar és német művészek vendégszerepelnek. Az előadás műsorát a budapesti és a berlini rádió is közvetíteni fogja. — Felemelt helyárak.

A boldog Ásvayné hétfőn este 25-ször kerül színpadra. (Népműv. előadás)

Kedden és szerdán este a kolozsvári Nemzeti színház vendégszerepel. A keddi előadásra már az összes jegyek elfogytak. A szerdai Hány János előadásra még korlátolt számban kaphatók jegyek.

Csütörtökön délután „olcsó helyárakkal” Farkas Imre legszebb operettje a „Nótás kapitány” kerül színpadra.

Csütörtökön este fél 7 órakor „Mária főhadnagy”, az idény legnagyobb operett-sikere kerül színpadra.

Nők harca, a Vígsház óriási sikere énekes-vígjáték újdonságának pénteken premier bérletben lesz a bemutatás. Szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérletszünet.

Tolnay Klári március 31-én a Tűz-vészben, április 1-én és 2-án a Francia szobalányban vendégszerepel a színházban. Jegyek már kaphatók. A m. t. premier bérletközönség helyeit március 26-án 1. óráig tartja fent a színház. Az előjegyzett jegyeket szíveskedjenek minél előbb a pénztárnál kiváltani.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: A boldog Ásvayné.

Kedden és szerdán este: kolozsvári Nemzeti színház vendégjátéka.

Csütörtökön délután: Nótás kapitány.

Csütörtökön este fél 7 órakor: Mária főhadnagy.

Pénteken este: Nők harca — premier-bérlet.

Szombaton este: Nők harca — A-bérlet.

A Szigligeti Színház igazgatósága közli, hogy 23-án kedden és 24-én szerdán, Szigligeti Ede Csikos című népszínműve, az ifjuság részére, hatóságai intézkedés folytán kivételesen 2 órakor kezdődik.

NAC II — Csaba Törekvés 9:0 (5:0)

Játékvezető: Vay László

Eros hátszéllel indul a mérkőzés a csabaik javára, de a NAC II jó erőnléte a szél ellenére is érvényesül. Molnár 2, Bertha 1, Bertha 1, Donáth 5 és Pap K. 1 osztozkodtak a gólzáporban. A NAC II erőnlétének tudható be a nagy győzelem. A Törekvésben egyedül Bodár volt jó. Vay mindkét fél meglegedésre vezette a mérkőzést.

Allétáink is mehezdték a nélvadés

Vasárnap délelőtt tartották meg allétáink az első pályaedzést. Az igen szép számban megjelent alléták jó hangulatban és bajtársi egyetértésben végezték az előirt futógyakorlatokat, amelynél kielégítő formáról tettek tanúságot.